

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite: VN/24478/2022-OKM-1: Lausunto varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry tukee hallituksen esitysluonnoksen mukaisia ehdotuksia varhaiskasvatuslain 5 §:n muuttamiseksi.

Esityksen tavoitteena on budjettiriihen kirjauksen mukaisesti lisätä työnteon kannustimia parantamalla työstä saatavaa taloudellista hyötyä. Tavoite on hyvä ja kannatettava kuten myös tavoite tukea samalla pieni- ja keskituloisia lapsiperheitä elinkustannusten ja sähkön voimakkaan hinnan nousun vuoksi. Maksujen alentaminen mahdollisesti esityksen mukaan myös edistää lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamista ja tämä on myös mielestämme kannatettava tavoite.

Oleellisinta tässä on se, että valtio kompensoi kunnille menetetyt asiakasmaksut täysimääräisesti. Jokainen puuttuva euro tulee kohdistumaan vakaan ja se tulee näkymään henkilökohtaisten avustajien vähentymisenä.

Muutoksen johdosta varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen arvioidaan alenevan vuositasolla noin 70 miljoonalla eurolla. Tämä on vuoden 2020 kustannustasolla noin 31 %:a kuntien perimistä varhaiskasvatusmaksuista ja niitä on esitetty kompensoitavan kunnille kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöverojen tuotosta kunnille.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrän lisääntyminen saattaa esityksenkin mukaan edellyttää uuden henkilöstön rekrytointia sekä lisätilojen hankintaa. Näiden kustannusvaikutusten arvioiminen on kuitenkin hyvin vaikeaa ja mahdollisesti hoidettavien lasten määrän lisäys tullaan kompensoimaan kasvavina valtionosuuksina kunnille, mutta ilmeisesti vasta syksyn 2023 laskentapäivän jälkeen. Alkuvuosi 2023 ja mahdolliset kasvaneet lapsimäärät varhaiskasvatuksessa olisi myös huomioitava valtionosuuksissa.

Asiakasmaksujen arvioitu tulonmenetyt 70 miljoonaa euroa on näkemyksemme mukaan korvattava kunnille täysimääräisesti. Jos kompensointi on vain osittainen, niin vaarana voi olla se, että vastaavat kustannukset kohdistetaan varhaiskasvatukseen. Silloin se heikentää sektorin toimintaedellytyksiä voimakkaasti ja vähentää erityisesti avustavan henkilöstön määrää ja vaikeuttaa ennaltaehkäisevän työn ja varhaisen puuttumisen mahdollisuuksia. Tämä puolestaan tulee välittömästi lisäämään hyvinvointialueilla mm. lasten psykiatristen palvelujen tarvetta ja se tulee lisäämään myös syrjäytymistä.

Helsingissä 30.9.2022

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto, SuPer ry

Silja Paavola
Puheenjohtaja

Jussi Salo
Kehittämisojohtaja

SuPeriin kuuluu noin 90 000 lähi- ja perushoitajaa sekä muita toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita, jotka työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla. Lisätietoja lausunnosta antaa kehittämisjohtaja Jussi Salo (jussi.salo@superliitto.fi)